

sosialurin

telf. 1 47 20. 1 18 20
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevandi:
Fyritaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bládmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Frí og fræls

SO HVØRT valdagurin nærkast verður tað alt tðiligari hvat komandi lögtingsval stendur um. Her verða tvinnir lutir í at velja: Borgarligur afturhaldspolitikkur við tilvildarligari vinnulvútbýgging og stórum sosialum afturstigum ella framtakshugaður sosialdemokratiskur politikkur. Á borgarliga veinginum standa Fólkaflokkurin og Sambandsflokkurin sum hava ilt við at semjast um hvør teirra er hin mest borgarligi. Hinu megin stendur Javnaðarflokkurin.

OG HVAT vil hetta so siga. Borgarligu flokkarnir standa fyrri eini sokallaðari frælsari útbýgging av vinnulvínnum har kapitalkrefturnar fáa fríar ræsur, uttan at samfelagið sum heild hevur nakra sum helst ávirkan á gongdina. Tað verður ikki gjørdar fløgur har tær tæna landi ella fólkú sum best, men við tí eina endamáli, at hvør einstøk fyrirteka fær mest burtúr. Um tað ikki »loysir« seg at halda eina vinnu gangandi í eina ávísari bygd, verður henda niðurlagd uttan at hugsa um tær óhugnaliga fylgjur hetta kann hava við sær. Ein tðlikur politikkur skapar sentralisering og stórt arbeiðsloysi. Einum stórum arbeiðsloysi er júst tað borgarliga systemið hevur brúk fyrri. Tá vera fleiri um boðið um at fáa arbeiði, og tess størri eftiespurningurin er í mun til útbóðið, tess »biligari« kann fyrirtekan koyra. — Borgarliga paradisið — har fá eru fræls og nógv eru trælir.

HETTA VIL javnaðarflokkurin ikki. Vit kunnu í dag vísa á mong dømi sum bert eru rokkirn tí hitt almenna — tú og eg — so dyggiliga hevur lagt til rættis. Hitt almenna hevur stuðla, veitt trygd og tikið initiativ á øllum samfelagskjóm har hikið privata ikki hevur rokkið. Júst fyrri at sleppa undan teirri álvarsliugu kreppu sum flestu av grannalondum okkara eru komin í við t.d. stórum arbeiðsloysi. Júst fyrri at skapa livilíkindi og trivna hvar í landinum ein býr. Júst fyrri at skapa frí og fræls menniskju.

Styðjið føroyskt

MÁLGAGNIÐ hjá Fólkaflokkinum hevur grátið síni seltu tár yvir at ferðættanin hjá Teistanum ikki hóðar øllum heilsælumonnum okkara. Mál av stórpólitiskum týðningi. Vit hava als einki ímóti heilsælumonnum okkara, men vit duga tó at síggja, at tað ikki skulu vera teir aleina, sum stýra skulu føroyska samfelagnum. Høvdur heilsælumaðurin útlendska vøru at selja, leggur hann líka í um hetta gongur útyvir ta føroyskt framleidda vøruna. Tað er ikki hansara uppgáva. Men hetta er harafturlímið ein samfelagsuppgáva. Styðja vit ikki føroyskt tryggja vit heldur ikki verandi arbeiðspláss og enn minni skapan av enn fleiri. Styðja vit ikki føroyskt, bæta vit ikki um gjaldsjavnan. Tí gongur Javnaðarflokkurin heil hjátaður inn fyrri eina skilgáðari planlegging av vinnulvútbýgging okkara, og vil av øllum alvi stuðla føroyskum ídnaði.

AT TYGGJA útlendskar fløtakaramellur livir hitt føroyska samfelagið ikki leingi av.

Aftursvar til Olaf Frits:

Torført at halda vektini tá sambandið kemur til!!!

Olaf Frits skrivur í Dimmu 21. okt. — 80, hvussu týðingarmikil liberalismen er. Hann nevnið eisini, at Sverri nú hevur valt hægurstjórn aftaná, sum hann tekur til orða, at hava livað í almennum socialistiskum oyðslusemi í eitt mannaminni.

Hvussu kann Olaf Frits lova sær at taka soleiðis til orða, tá ið øll vita, hvussu frammarliga Sverri er mentanarliga, sosialt og ikki minst økonomiskt. Grundin til at Sverri er so frammarliga er nevniliga, at Sverri er tað land í heiminum, har javnaðarmenn hava sitið longest við ræðið.

Javnaðarstjórnin megnaði nevniliga at útbýggja og mekanisera ídnaðin uttan at skapa munandi arbeiðsloysi. Síðani borgarligastjórnin kom til valdið, hevur alt bert gingið niður av brækku. Hetta veit Olaf Frits eisini, um hann hevur fylgt við í bløðum og sjónvarpi.

Hægreflokkar hava altíð sama framsangshátt. Teir skulu spara, sum jú øll royna. Men tæy ið nýðast at bæta fyrri sparingina, eru altíð tæy minnu mentu. Her er aðalmunurin millum javnaðarpólitikk og sokallaða liberalism.

Olaf Frits sigur eisini, at

teir — sambandsmenn — vilja ikki hjálpa narkotikavrakum og letidýrum, sum er hansara orðing um arbeiðsleys og sosialar taparar. Hetta sleingir hann út, uttan at hugsa um, hví hesi eru vordin arbeiðsleys og sosialir taparar.

Eitt er víst, at sambandsflokkspolitikkur fer aldri at bæta um arbeiðsloysið, tí at teir siga altíð, at teir ætla at arbeiða fram ímóti at fáa uttanlandsskuldina niður á null, og síðani skal landskassin fyllast. Hetta ljóðar ógvuliga gott. Men hyggja vit rundan um okkum, so siggja vit, hvar uttanlandsskuldin er farin. Hon er

nevniliga í flakavirkjum, skipum, byggivirksemi o.s.f. altoo stuttaagt í arbeiðsplássum. Um henda skuld skal niður á null, sær ein og hvør, at tað verður stórt arbeiðsloysi her á landi, og tað verður ikki stuttligt hjá teimum arbeiðsleysu, tí sum Olaf Frits sjálvur tekur til orða: »Vit ætla ikki at hjálpa letidýrum«.

Tá ið hetta verður verið leiki, verður svangligt at vera føroyingur. Tá verður torført at halda vektini, sjálvst hjá monnum sum Olaf Frits.

SU-arar

Gullkorn úr Dimmu

Aftaná at hava lisið grein O. F. Joensens í Dimmu 21. okt., munnu sambandsveljarar kenna seg í villareðið. Greinin í sær sjálvum hevur onga beinagrind, og mótsigur O. F. Joensen sær sjálvum í fleiri førum.

Einastaðni skrivur hann um at hava virðing hvør fyrri øðrum, meðan hann nærur í sama andadrátti kallar illa fyrrikomin fólk vrak (narko) og dýr.

Eitt gullkornið var tó, har hann sigur: »Sosialisman er

góð í tilfaturskomnum londum og til at fáa slík at koma uppundan fátækra dóminum«. Sostatt skuldi sosialisman verði einasta loysn her á landi, sambært sjabbíð frá sambandsflokkinum um at Føroyar eru

komnar figgarliga á gravarbakkan.

Hóast hettar mælir hann fólk at velja liberalismuna. Skiljið hvør ið skilja vil.

Ein ið ikki skilur

Aftursvar til Sverra Midjord

Sverri, hvør ið er meira persónligur í álopum okkara, kunnu lesarnir sjálvir avgera — eg skal í hvussu so er ikki sammata teg við aðrar persónar — hvørki livandi ella deyðar.

Tú sigur, at sannleikin verður duldur, og tað vil eg geva tær rætt í, men hvør í dylur, verða vit valla samdir um. Tað, sum eg segði við 14. september, og tú tókst tær tykni av, var bert sannleikin um nakrar av teimum segnum, ið ganga millum fólk.

Høvdursorðin til at mentanarnevndin, ið var vald bygginevnd, ikki vildi hanga við ábyrgdina av øllum, ið fyriførst, var tann, at tú Sverri ávisti pening (fleiri hundrad tússund krónur), uttan at bygginevndin visti av tí — hetta veitst tú eisini.

Svimjihøll skulu vit sjálvandi hava og semja er um at leggja eki av til hana, men hetta er ikki tað sama sum at biða um projekt fyrri 18—20 mill. kr. nú uppundir val. Eg haldi, at slíkt má ikki nýtast til valagn — tað kostar skattagjaldaranum ov nógv. Vit koma í øllum førum at gjalda fyrri tað, ið vit hava biðið um — spurningurin er bert — hvat hava tit í meiriluta býráðsins biðið um?

Tað danska projektíð er eitt lukkusprojekt, ið uttan iva tekniskt er óføra gott, men tað er ónyttligt hjá okkum av teirri grund, at vit hava ikki ráð at nýta tað. Tú sigur, at hetta er tað projektíð, ið arbeitt verður eftir. Enn eitt dømi uppá, hvussu litið tú veit um tað, sum fyrri

ferst (ella ert tú ósannføru) — útgravingin verður nýtt, tí hon var jú har og annars er tað í báðum førum talan um eina höll.

Nei Sverri, eg ætli mær ikki at krúpa undan ábyrgdini av tí ið eg havi verið við til at samtykt í býráðnum — eg havi arbeitt við hallarmálinum við stórum áhuga og haldi tessvegna tað vera sárt, um hetta mál skal koma soleiðis fyrri (eftir minari metan av ólíkindum).

Óg svara mær uppá eitt Sverri — hvar í gerðabók býráðsins stendur samtykt at senda sendinevnd (delegation) til Danmarkar at hyggja at skúlum — eg kann í hvussu so er ikki finna tað? Samtyktir eru nógvur gjørdar í hesi fyra árin, eg havi verið í býráðnum, men

nógvur eru ongantíð komnar longur enn í gerðabókina, hví?

Tað var t.d. samtykt fyrri hálvumøðrum árið síðani at gera nýggja vegaføring niðan undir Hvalin, men har er einki gjørt enn — projektíð hevur ligið klárt alla tíðina og landið skal gjalda 75% av kostnaðinum — so peningaspurningur kann tað ikki ver a. Fleiri við mær lova okkum at spyrja, hvat er orsøkin?

Lat hetta verða nokk fyrri hesa ferð. Eitt má eg tó verða samdur við tær í Sverri, at mangur fæst við boga, ið ikki er mentur at toga.

Øravík, 20. okt. 1980

Hermund Michelsen
býráðslimur á Tvøroyri

Sjófari svarar Paula Ellefsen:

Gevið teimum, sum bera byrðarnar, meðávirkan og medognarrætt

Pauli Ellefsen skrivur, at eg havi sagt í Sosialinum, at Póland var eitt socialistiskt land. Tað er lygn. Í greinin stóð: »Póland er eitt sentraliserað, socialistiskt samfelag og tað vil siga eina koordinerað, diktatorisk organisatións-stýring av samfelagshjólunum«. Hetta samanlíkn-

aði eg Paula Ellefsen og Sambandið við — tæy fáa við teimum mongu miðlunum. Í sama viðfangi visti eg á ta politisku ringrásina, har diktatorar — konservativir og kommunistiskir — stóðu lið um lið!

Eg minnst eitt lesarbræv frá einum reiðara í

Dimmu. Í tí stóð, at hann hevði hjálpt mongum við at fingið egið húð, við tað at teir fingið hýru hjá honum. Í brævinum stóð bert einki um, hvussu nógv hann hevði vunnið av peningi av arbeiðsmegini hjá hesum monnum. Her er tann grundleggjandi munurin í okkara

fatan av virði menniskjanna.

Tað fría intiativið, sum Dimma heldur sum eina gularót frammanfyrri fólkunum, er grundað á eina hvørvisjón — eina illusiún — at øll kunnu gerast skiparar, læknar, stats. aut. grannskoðarar ella fáa eitt annað »feitt«